

Tina Bilban

ANDERSENOVA NAGRADA: RECEPCIJA NAGRAJENIH AVTORJEV IN FINALISTOV V SLOVENSKEM PROSTORU

V prvem delu analiziram vpliv Andersenove nagrade na recepcijo v 20. stol. nagrajenih avtorjev v slovenskem prostoru. V drugem delu predstavim finaliste iz let 2018 in 2020. Gre za zelo kvalitetne, a pogosto slabše poznane ustvarjalce, ki bi lahko pomembno obogatili slovenski literarni prostor.

The Hans Christian Andersen Award is considered the most important international award for authors and illustrators of children's literature.

In the first part of the article I analyse how the past Hans Christian Andersen awards affected the reception of the awarded authors in Slovenia. I analyse the reception of the award winners of the 20th century – their presence in Slovenian cultural space before and after they have received the award.

I conclude that the award does not always lead to increased recognition. Some awarded authors remain barely known in Slovenia, with no translations of their works, even after they have received the award. However, there are also cases of artists getting their first translations into Slovenian after the award, and in some cases their popularity increases or publishers decide to publish some of their more artistic works. Generally, the quality of these works is recognised by Slovenian expert society as well.

In the second part of the article I present the authors and the illustrators from the 2018 and 2020 shortlists for the Hans Christian Andersen Award. The shortlists include different brilliant voices from around the globe that could, I propose, enrich the Slovenian literary space, if translated and introduced to Slovenian readers. It is the purpose of this second part of the article to present some of the specifics of these authors to the wider expert public and thus encourage their introduction into Slovenian literature space.

Andersenova nagrada (Hans Christian Andersen Award) je, poleg nagrade ALMA (Astrid Lindgren Memorial Award), najpomembnejše mednarodno priznanje za ustvarjalce na področju mladinske književnosti. Med nagradama pa obstajata pomembni razliki. Prva razlika načeloma ni vsebinska: nagrada ALMA je tudi denarna, medtem ko je Andersenova nagrada (le) častna. Druga razlika pa je nedvomno tudi vsebinska: medtem ko gre pri nagradi ALMA za žirijo, ki jo sestavljajo švedski (ali pa na švedskem delujoči) ustvarjalci in strokovnjaki s področja mladinske književnosti, promocije bralne kulture in otrokovih pravic, je žirija za Andersenovo nagrado mednarodna – združuje predstavnike, ki jih nominirajo

posamezne nacionalne sekcije Mednarodne zveze za mladinsko književnost IBBY, prihajajo pa z različnih celin in kulturnih kontekstov.

Andersenova nagrada se podeljuje bialno avtorju in ilustratorju za celotni opus – nagrajuje pa trajen doprinos na področju mladinske knjige. Od leta 1998 žirija oblikuje tudi listo finalistov, ki praviloma obsega od 4 do 6 kandidatov. Žirija pri svojem ocenjevanju izhaja iz dosjejev, predvsem pa prevedenih del, ki jih pripravijo in pošljejo nacionalne sekcije IBBY; med nagrajenci najdemo tako svetovno znane umetnike (ki jih člani žirije morda že dobro poznajo tudi pred zasedanjem) kot ustvarjalce, ki so izven domačega okolja slabše poznani, morda skoraj neprevajani, žirija pa jih na podlagi pripravljene dokumentacije in (morda prav v ta namen pripravljenih) prevodov prepozna kot izjemno kvalitetne ustvarjalce, ki lahko nagovorijo bralce v različnih kontekstih.

Andersenova nagrada se podeljuje že 60 let, ob tem pa se razvija skupaj s samo mladinsko književnostjo, ki kot relativno mlad segment literature, prvotno obremenjen z vzgojno funkcijo, pridobiva vedno pomembnejšo vlogo v literarnem prostoru – z vedno bolj pisanimi literarnimi glasovi, z vedno večjo zakladnico umetniških draguljev, pa tudi z vedno več bralcev, kritiških pretresov in strokovne ter medijske pozornosti.

Slovenska sekcija IBBY je od začetka svojega delovanja aktivna v mednarodnem prostoru, tudi pri celotnem postopku podeljevanja Andersenove nagrade. Vsaki dve leti za nagrado nominira izbrane ustvarjalce, praviloma avtorja in ilustratorja, bolj kot ne kontinuirano pa nominira tudi kandidate za Andersenovo žirijo. Slednji v mednarodni žiriji ne delujejo predvsem kot nacionalni predstavniki, ampak kot strokovnjaki s področja mladinske književnosti. V žirijah so bili doslej naslednji slovenski predstavniki: Matjaž Schmidt v letih 1998 in 2000, Vasja Cerar leta 2006, dr. Darja Mazi Leskovar leta 2010, Andrej Ilc v letih 2016 in 2018 ter avtorica tega prispevka v letu 2020.

Mednarodna žirija je prepoznala tudi kakovost naših ustvarjalcev; leta 2000 je bila med štiri finaliste med ilustratorji uvrščena Marija Lucija Stupica, leta 2020 pa med šest finalistov med avtorji Peter Svetina. Od leta 2018 žirija oblikuje tudi širši seznam približno dvajsetih del nominiranih ustvarjalcev, ki jih še posebej priporoča za prevajanje v tuje jezike, na seznamu je bilo tako v letu 2018 kot v letu 2020 tudi delo slovenskih ustvarjalcev: leta 2018 *Ropotarna* Petra Svetine z ilustracijami Damijana Stepančiča (Miš, 2013), leta 2020 pa *Arsenije!* Lucije Stepančič z ilustracijami Damijana Stepančiča (Miš, 2017).

Pričujoči prispevek je dvodelen. Najprej me zanima, kako podelitev Andersenove nagrade vpliva na recepcijo nagrajenih ustvarjalcev v slovenskem prostoru. V ta namen se ustavim pri avtorjih in ilustratorjih, nagrajenih v 20. stoletju – zanima me, koliko prevodov teh ustvarjalcev imamo, kdaj se pojavijo (pred podelitvijo nagrade ali po njej) in pri katerih založbah.

V drugem delu pa se ustavim pri finalistih iz zadnjih dveh obdobj – iz leta 2018 in 2020. Tudi tokrat analiziram dosedanjo recepcijo ustvarjalcev, ki jih je Andersenova žirija izpostavila kot najboljše z listo finalistov; prav z njo naj bi se poleg zmagovalca izpostavil še ožji izbor najkakovostnejših ustvarjalcev, ki hkrati prinaša dragocene avtorske glasove iz različnih kulturnih kontekstov. Hkrati pa namen drugega dela ni le analitičen (analiza dosedanje recepcije ustvarjalcev v slovenskem prostoru), temveč tudi oz. predvsem predstavitevni. Izhajam iz prepričanja, da gre

za izbor najkvalitetnejših ustvarjalcev, ki bi lahko zanimivo obogatili slovenski literarni prostor in razširili naš bralski horizont. Hkrati so to pogosto ustvarjalci, ki v slovenskem prostoru še niso dobro poznani. Namen kratkih izpostavitvev njihovih specifik je tako tudi nagovoriti deležnike na področju mladinske književnosti in spodbuditi zanimanje za katerega od izpostavljenih avtorjev.

Andersenovi nagrajenci 20. stoletja in njihova recepcija v slovenskem prostoru

Prva nagrajenca v drugem tisočletju sta bila Ana Maria Machado iz Brazilije in Anthony Browne iz Velike Britanije. Za oba ustvarjalca velja, da v slovenščini (še) nimamo prevodov njunih literarnih del, kar je zanimivo predvsem v primeru Anthonya Browna, ikoničnega angleškega ilustratorja in avtorja slikanic, ki humorno in brezčasno nagovarjajo otroke po vsem svetu. Med drugim je v Sloveniji kar nekaj njegovih knjig (v originalu ali pa prevodih v druge jezike) dostopnih v knjižnicah, o njegovi književnosti pa so bile na oddelku za angleški jezik in književnost izdelane tudi tri diplomske naloge.

V letu 2002 sta oba nagrajenca prišla iz Velike Britanije (nagrada sta dobila avtor in ilustrator iz iste države le še v letu 1996, ko sta bila nagrajena oba avstralska nominiranca) – tudi tokrat bi težko trdili, da je imela Andersenova nagrada pomemben vpliv na recepcijo avtorjev v slovenskem prostoru. Aidan Chambers ostaja avtor, čigar dela za otroke in mladino še niso bila prevedena v slovenščino, je pa bil leta 1996 v pričujoči reviji objavljen prevod njegovega razmišljanja *Ustvarjati bralce*. Nasprotno imamo v slovenskem prostoru številna dela, ki jih je ilustriral Quentin Blake. Blake je bil že pred podelitvijo nagrade v slovenskem prostoru zelo viden kot prepoznavni ilustrator del Roalda Dahla, nedvomno enega najbolj znanih avtorjev mladinske književnosti, v slovenščini pa so (tako pred podelitvijo nagrade kot po njej) izšle tudi nekatere Blakeove avtorske slikanice: *Kakaduji* (2013), *Benjamin* (2012), *Zelena ladja* (1998) in *Gospa Trlica in veliki val* (1997).

Podobno je z Maxom Velthuisom, ilustratorjem, ki je prejel Andersenovo nagrado dve leti pozneje. V slovenščini imamo kar nekaj njegovih del, predvsem avtorskih slikanic o žabcu, a bi, glede na datum izida (večina jih je izšla neposredno pred podelitvijo nagrade, po njej pa le slikanica *Žabec in tujec* (2005)), težko rekli, da je katero od izdaj spodbudila podelitev Andersenove nagrade. Tudi Martin Waddell, leta 2004 nagrajeni avtor, je bil pred podelitvijo nagrade že prisoten s slikanicami, ki so izhajale predvsem pri založbi Epta, po podelitvi nagrade pa je pri isti založbi izšla le še slikanica *Sladko spi, Mali Medo!* (2005).

Tudi Wolfa Erlbrucha, nagrajenca leta 2006, smo v slovenskem prostoru poznali že pred podelitvijo nagrade, in sicer po avtorski slikanici *Medvedji čudež*, leta 2017 pa smo dobili še dve slikanici z njegovimi ilustracijami – *Medved, ki ga ni bilo* in *To ni papagaj!* – obe sta izšli pri založbi Zala, relativno mladi založbi, ki je prepoznavna predvsem po svojih izdajah kvalitetnih (in nemalokrat drznih) prevodnih (vedno bolj pa tudi domačih) slikanic. Istega leta je bila med avtorji nagrajena novozelandska avtorica Margaret Mahy. Njeno prvo delo za mlade v slovenščini – *24 ur* – je izšlo leta 2007, torej leto po podelitvi nagrade, pri Miš založbi, oznako *Andersenova nagrajenska 2006* pa najdemo tudi na naslovnici knjige.

Ilustrator Roberto Innocenti, nagrajenec leta 2008, je bil v slovenskem prostoru že prisoten pred podelitvijo nagrade s svojimi ilustracijami klasičnih del Dickensove

Božične pesmi v prozi (1992), Collodijevega *Ostržka* (1993), Perraultove *Pepelke* (1994) in Hoffmanovega *Hrustača in mišjega kralja* (1996). Po podelitvi nagrade v slovenskem prostoru nismo dobili novih prevodov z njegovimi ilustracijami. Prav tako nismo dobili prevodov istega leta nagrajenega avtorja Jürga Schubigerja, švicarskega nominiranca, ki tudi pred podelitvijo nagrade še ni bil preveden v slovenščino.

Bolj poznana sta v slovenskem prostoru nagrajenca iz leta 2010. David Almond je bil pred podelitvijo nagrade že prisoten z romanom *Mož s podstrešja* (2000, 2004), ki je izšel pri založbi Učila Tržič. Po podelitvi nagrade pa sta dva njegova mladinska romana izšla pri Miš založbi, leta 2013 *Ime mi je Mina* in leta 2016 *Deček, ki je plaval s piranhami*. Nemška ilustratorka Jutta Bauer je bila že pred podelitvijo nagrade v slovenskem prostoru prisotna s šestimi prevedenimi deli s področja mladinske književnosti, v katerih so njene ilustracije, po letu 2010 pa še z ilustracijami v zbirki kratkih zgodb *Preprosto ti*, namenjeni odraslim bralcem (izšla je pri založbi Ebesede, 2011), vključena pa je bila tudi v berilo za 4. razred, ki je izšlo pri Mladinski knjigi (2012, 2013, 2016, 2018, 2020).

Ilustrator Peter Sis je bil v slovenskem prostoru s prevodi del, ki jih je ilustriral, prisoten že pred podelitvijo nagrade leta 2012, po podelitvi pa smo v slovenskem prevodu dobili tudi njegovo avtorsko delo *Zborovanje ptic*, celovito umetniško delo, ki bi ga lahko zaradi njegove kompleksnosti, morda bi lahko rekli tudi hermetičnosti, razumeli kot crossover besedilo, ki bralcem z različnimi bralskimi »kilometrinami«¹ odstira različne plasti simbolične zgodbe. Istega leta je nagrado prejela argentinska nominiranka Maria Teresa Andruetto, katere dela smo v prevodu v slovenski jezik dobili šele pred kratkim z izdajami založbe Malinc, ki se posveča prav kakovostnim mladinskih avtorjem iz manj poznanih literarnih okolij, s podarkom na izdaje iz špansko govorečih delov sveta. Izšli sta deli *Juanova dežela* (2014) in *Stefano* (2018).

Leta 2014 sta bila Andersenova nagrajenca Roger Mello, brazilski nominiraneec, in Nahoko Uehashi, japonska nominiranka. V slovenščini še nimamo prevoda njunih del.

Vsekakor pa lahko sklepamo, da je na slovensko recepcijo vplivala podelitev nagrade leta 2016 (ko je bil po letu 2010 v žiriji znova slovenski predstavnik Andrej Ilc, urednik leposlovja pri založbi Mladinska knjiga) Cao Wenxuanu, nominiranecu kitajske sekcije IBBY. Avtor pred tem v slovenskem prostoru ni bil prisoten s prevodom, a je leto po podelitvi nagrade Mladinska knjiga založba izdala njegov mladinski roman *Bron in sončnica*, ki v slovenski prostor prinaša manj poznano kitajsko mladinsko književnost, odpira nove teme in nove pristope v njihovi obravnavi. Druga nagrajenka, nemška ilustratorka Rotraut Susanne Berner pa je bila v slovenskem prostoru dobro poznana že pred podelitvijo Andersenove nagrade tako s svojimi avtorskimi igroknjigami za najmlajše (*Spomladanski živ žav*) in kratkimi ilustriranimi zgodbami za nekoliko starejše bralce (*Karelčkove zgodbice*), kot z ilustracijami del drugih avtorjev. V letih 2016 in 2017 je pri Mladinski knjigi izšla celotna serija njenih igroknjig s predstavitvijo štirih letnih časov (*Poletni živžav*, *Pomladni živžav*, *Jesenski živžav*, *Zimski živžav*) pa tudi nadaljevanje Karelčkovih zgodbic – *Nove Karelčkove zgodbice*.

Na podlagi tega kratkega pregleda lahko opazimo, da Andersenova nagrada ni nujno neposredno povezana z objavo prevodov nagrajenih ustvarjalcev v slovenščino. Nagrada ni tako odmevna kot na primer Nobelova nagrada¹, čeprav se jo pogosto opisuje kot Nobelovo nagrado na področju mladinske književnosti. V slovenskem prostoru imamo zbirko Andersenovi nagrajenci, ki je pričela izhajati v letu 1995 pri založbi Mladinska knjiga, a v zadnjem obdobju dela Andersenovih nagrajencev, tudi tista, ki so izšla pri založbi Mladinska knjiga (npr. *Bron in Sončnica* (v zbirki *Odisej*) ali *Nove Karelčkove zgodbice*), niso izšla v tej zbirki.²

Manjšo prepoznavnost Andersenovih nagrajencev v primerjavi z Nobelovimi nagrajenci bi lahko povezali tudi z dejstvom, da se mladinska književnost z obrobja književnega prostora sicer res pomika proti odru, a je odrske luči še niso dosegle (nekaj pogledov na položaj mladinske književnosti v Bilban 2019).

Kar nekaj prejemnikov Andersenove nagrade je tako še vedno brez prevoda svojega dela v slovenščino, medtem ko so bili nekateri avtorji v slovenskem prostoru prisotni že pred podelitvijo nagrade, njihova prisotnost pa se po podelitvi ni okrepila.

Hkrati pa lahko sklepamo, da ima podelitev Andersenove nagrade kljub temu v nekaterih primerih vpliv na recepcijo nagrajenih avtorjev in ilustratorjev v slovenskem prostoru.

Prevode ustvarjalcev, ki so prejemniki Andersenove nagrade, praviloma najdemo pri založbah, ki se izrazito posvečajo izdajanju kakovostnih prevodov tuje literature (Založba Zala, Miš založba, Malinc in Mladinska knjiga založba ter KUD Sodobnost International), pri čemer gre včasih za prve objave mladinskih del nagrajenih avtorjev (npr. Cao Wenxuan, Maria Teresa Andrueto, Margaret Mahy). V večini primerov, po besedah založnikov, ne gre za odločitve, ki bi bila neposredno posledica Andersenove nagrade. Je pa lahko Andersenova nagrada dejavnik, ki pripomore k prepoznavnosti avtorja, bodisi tako, da lažje najde pot k urednikom in založnikom, bodisi tako, da se kasneje lažje uveljavi pri bralcih in/ali pritegne pozornost literarnih kritikov in strokovnjakov.

Vpliv Andersenove nagrade na recepcijo nagrajenih avtorjev je pa nedvomno zelo dobrodošel: po eni strani gre za najkvalitetnejše ustvarjalce, ki jih je kot take prepoznalo tako domače (nominacija nacionalne sekcije) kot tuje okolje (mednarodna žirija), po drugi strani pa gre nemalokrat za ustvarjalce, ki prihajajo iz sicer manj znanih okolij, ustvarjalce, ki so izrazito inovativni, ne pa (zgolj) tržno zanimivi in kot taki pomembno obogatijo kulturni prostor, v katerega vstopajo s prevodi.

¹ V slovenskem prostoru smo imeli zbirko *Nobelovci*, ki je izdajala knjige prejemnikov te mednarodne nagrade (pri Cankarjevi založbi je izhajala med leti 1973 in 1985, posamezni naslovi pa do leta 1993; manj sistematična je zbirka *Nobelovi nagrajenci*, ki od leta 1996 izhaja pri založbi Didakta), sedaj pa praviloma po podelitvi izide eno ali več novih del nagrajencev.

² V zadnjem obdobju je Skupina Mladinska knjiga pričela sestavljati in na spletu objavljati sezname naslovov, ki so izšli v posameznih zbirkah. Gre za projekt, ki je v času, ko vedno bolj cenimo (sistematične) informacije in informiranost, izjemno dragocen tako za bralce kot za strokovnjake. Tako smo pred kratkim npr. dobili celoten seznam naslovov, ki so izšli v zbirki *Moderni klasiki*. Vsekakor bi bilo več kot dobrodošlo, da bi v bližnji prihodnosti dobili tudi tovrstne sezame ikoničnih zbirk za mlade bralce, od *Odiseja* pa do zbirke *Andersenovi nagrajenci*.

Tabela št. 1: Andersenovi nagrajenci med leti 2000 in 2016 in število knjižnih naslovov nagrajenih ustvarjalcev, ki so bili prevedeni v slovenščino.

Leto	Nagrajeni avtor	Št. prevedenih naslovov	Nagrajeni ilustrator	Št. prevedenih naslovov
2016	Cao Wenxuan (Kitajska)	1	Rotraut Susanne Berner (Nemčija)	12
2014	Nahoko Uehashi (Japonska)	0	Roger Mello (Brazilija)	0
2012	María Teresa Andruetto (Argentina)	2	Peter Sís (Češka)	4
2010	David Almond (Velika Britanija)	3	Jutta Bauer (Nemčija)	7
2008	Jürg Schubiger (Švica)	0	Roberto Innocenti (Italija)	4
2006	Margaret Mahy (Nova Zelandija)	2	Wolf Erlbruch (Nemčija)	3
2004	Martin Waddell (Irska)	6	Max Velthuijs (Nizozemska)	17
2002	Aidan Chambers (Velika Britanija)	0	Quentin Blake (Velika Britanija)	24
2000	Ana Maria Machado (Brazilija)	0	Anthony Browne (Velika Britanija)	0

Tabela št. 2: Nominiranci iz leta 2018 in število knjižnih naslovov izbranih ustvarjalcev, ki so bili prevedeni v slovenščino. Okvir celic obeh končnih zmagovalcev je posebej odeljen.

Avtorji	Št. prevedenih naslovov	Ilustratorji	Št. prevedenih naslovov
Marie-Aude Murail (Francija)	2	Pablo Bernasconi (Argentina)	0
Farhad Hassanzadeh (Iran)	0	Linda Wolfsgruber (Avstrija)	1
Eiko Kadono (Japonska)	0	Xiong Liang (Kitajska)	0
Joy Cowley (Nova Zelandija)	11	Iwona Chmielewska (Poljska)	0
Ulf Stark (Švedska)	4	Igor Oleynikov (Rusija)	1
		Albertine (Švica)	1

Nominiranci in nagrajenca iz leta 2018

V pričujočem poglavju se bomo posvetili vsem finalistom iz leta 2018, pri tem nas bo zanimala dosedanja recepcija teh ustvarjalcev v slovenskem prostoru, hkrati pa bodo na kratko predstavljene tudi bistvene specifikke njihovega ustvarjanja, ki so nenazadnje sovplivale na njihovo umestitev v finale.

V letu 2018 je žirija med vsemi nominiranimi ilustratorji izbrala šest in med vsemi nominiranimi avtorji pet finalistov. Zanimivo je, da sta med vsemi finalisti

prav oba nagrajenca med najmanj poznanimi in prevajanimi v slovenskem prostoru – Eiko Kadono, nagrajena avtorica, japonska nominiranka, v slovenščino še ni prevedena, Igor Oleynikov, nagrajeni ilustrator, ruski nominiranec, pa je prisoten le s prevodom ene knjige (sicer v treh različnih izdajah), ki pa za njegovo ustvarjanje ni najbolj reprezentativna. Če je bila ob pregledu nagrajenih avtorjev in ilustratorjev med letoma 2000 in 2016 opazna razlika med recepcijo avtorjev in ilustratorjev, pri čemer so bili v slovenskem knjižnem prostoru mnogo bolj prisotni ilustratorji, so izmed finalistov iz leta 2018 v slovenskem knjižnem prostoru mnogo bolj prisotni avtorji.

In kdo so finalisti leta 2018?

Marie-Aude Murail

Ena najvidnejših sodobnih francoskih ustvarjalk je znana predvsem po svojih romanih za starejše najstnike, ki z značilnim humorjem razpirajo sicer pogosto tabuizirane teme (istospolna usmerjenost, samomor, družinsko nasilje, motnje v razvoju, itn.). Moč njenega ustvarjanja bi lahko opisali kot spretno hojo po robu: Marie-Aude Murail se težkih tem, ki pa nedvomno sestavljajo svet sodobnih mladostnikov, loteva s humorjem, ki je oster in neposreden, a ne neprimeren; čeprav se bralec smeji tragikomičnim situacijam, ohranja sočutje, smejimo se z glavnimi liki, ne njim. Svet, ki ga slika Marie-Aude Murail, vsekakor ni črno-bel, sprehajamo se skozi različne otenke sivine, življenje mladih junakov nikoli ni rožnato, a se hkrati ne ustavlja v brezizhodnosti – ne ponuja pravljicnih srečnih koncev, a hkrati vedno vsaj nakaže možnost (nekakšne) rešitve, izhoda, premika.

Večkrat nagrajeno avtorico poznamo tudi v slovenskem prostoru po njenih verjetno najbolj znanih romanih *Simpl* in *Oh, Boy!*, ki sta izšla pri Miš založbi (2013), obe knjigi sta prejeli tudi znak kakovosti zlata hruška.

Farhad Hassanzadeh

Mladost tega iranskega ustvarjalca je bila zaznamovana z Iransko-iraško vojno, ki pogosto odzvanja v njegovih delih za mlade. Avtor v svojih delih upoveduje odraščanje v specifičnem okolju Irana, pri čemer tankočutno popisuje stiske mladih na poti v odraslost ter kompleksne odnose med otroki in starši/skrbniki. Čeprav so teme, ki jih odpira (iskanje identitete, posmeznikovega mesta v družini in družbi), postavljene v specifično okolje, so hkrati tudi univerzalne. Poleg romanov in kratkih zgodb za starejše najstnike ustvarja tudi slikanice in kratke zgodbe za najmlajše (v večini ima glavno vlogo stonoga Kooti, ki je v Iranu prepoznaven književni lik), ki pa so v svojem izrazu manj originalne.

Gre za avtorja, ki je v domačem okolju dobro sprejet tako med mladimi bralci kot kritiki, prevodi v tuje jezike pa so razmeroma redki (prevedenih je sedem njegovih del, od tega štiri v angleščino, sicer pa v različne azijske jezike). V slovenščini nimamo še nobenega od njegovih del; tudi sicer je mladinska književnost z Bližnjega vzhoda v slovenskem prostoru slabo zastopana.

Eiko Kadono

Eiko Kadono je prejemnica Andersenove nagrade iz leta 2018. Žirija je v svoji obrazložitvi zapisala:

Dela te izjemne japonske ustvarjalke prežemajo neizrekljiv šarm, sočutnost in elan. Naj gre za njene številne imenitne in zabavne slikanice, za njeno izjemno serijo romanov o čarovnici Kiki ali pa za njene romane, postavljene v čas II. svetovne vojne, o pogumni deklici, ki mora hoditi v šolo skozi grozljive tunele iz dreves, Kadonoine knjige so vedno presenetljive, očarljive in angažirane. In skoraj vedno zabavne. In vedno pritrjujejo življenju.

Čeprav je Kadono prepotovala velik del sveta, so njene zgodbe vedno globoko ukoreninjene v Japonsko in nam prikažejo Japonsko, ki je polna vseh vrst presentljivih ljudi. Njeni ženski liki so vedno samostojni v svojih odločitvah in delovanju; soočajo se z različnimi zapleti, ne da bi prevečkrat podvomili vase, čeprav se v njihovo razmišljanje prikrade tudi dvom. Zato so kot ustvarjeni za sodobni čas, ko v knjigah iščemo deklice in ženske, ki bi nas lahko navdihnile in navdušile s svojim delovanjem. Za jezik njenih slikanic sta značilni igrivost in onomatopoiija. Ne nazadnje prelep, a preprost jezik njenih romanov zagotavlja, da so le-ti izjemno berljivi.³ (HCAA Jury 2018)

Avtorica v slovenščino še ni bila prevedena. Tako doma kot po svetu je poznana predvsem po seriji knjig o čarovnici Kiki, ki je bila prevedena v sedem jezikov. Po prvem delu serije je Hayao Miyazaki, eden mednarodno najbolj znanih ustvarjalcev animiranih filmov iz studija Ghibli, ustvaril film *Kiki's delivery servis* (*Majo no Takkyūbin*). Ponuja se primerjava z letošnjo prejemnico nagrade Astrid Lindgren, južnokorejsko avtorico Baek Hee, ki je v evropskem prostoru znana predvsem po risanki *Oblakov kruhek*, ustvarjeni po njeni prvi avtorski slikanici, ki jo poznajo tudi slovenski otroci, medtem ko njena literarna dela v slovenščino še niso prevedena.

Tudi v slovenski prostor v zadnjem obdobju prihaja vedno več mladinskih del, ki – kot je v svoji obrazložitvi zapisala žirija za Andersenovo nagrado – izpostavljajo zgodbe deklic in žensk, »ki bi nas lahko navdihnile in navdušile s svojim delovanjem«. Pogosto gre za dela, ki so pretirano podrejena cilju navduševanja, opolnomočenja in osveščanja in posledično literarnoumetniško manj močna. Prevod del nagrajene avtorice bi lahko nadomestil ta manko in hkrati ponudil branje, ki naslavlja potrebo/željo sodobne publike.

Joy Cowley

Novozelandska ustvarjalka je avtorica številnih knjig za najmlajše, ki so namenjene in prilagojene prav bralcem začetnikom. Njena dela tako združujejo preprosto besedišče in stavčno strukturo z zanimivo zgodbo in literarnimi elementi, kar zagotavlja, da imajo tudi njene knjige za najmlajše literarno vrednost. Drobne knjižice, ki so najprej nastale kot pomoč pri prvih bralnih korakih doma in na lokalni šoli, so kasneje postale tako novozelandske kot svetovne uspešnice.

A literarni opus Joy Cowley se ne konča pri drobnih knjižicah za najmlajše, je tudi avtorica kompleksnejših slikanic, kratkih zgodb in romanov, ki se ukvarjajo z univerzalnimi temami in motivi (npr. nesmiselnost vojne v slikanici *The Duck and*

³ Prevod Tina Bilban.

the Gun, ki jo je žirija za Andersenovo nagrado leta 2018 še posebej priporočila za prevajanje) ali pa univerzalne teme opisuje v specifičnem okolju Nove Zelandije (kot npr. v posrečenem komičnem romanu o odraščanju, ki v ospredje postavlja odnose med generacijami *Dunger* (2013)).

V slovenskem prostoru je Joy Cowley prisotna le s krajšimi besedili za najmlajše bralce. Tako je v letu 1998 pri založbi DZS izšla serija njenih desetih slikanic, pri založbi Obzorja pa leta 2000 njeno besedilo, namenjeno prvemu vstopanju v svet branja – *Z neba v morje*.

Ulf Stark

Večkrat nagrajeni švedski avtor je bil med nominiranci že leta 2000. Znan je po svojem energičnem, humornem in neposrednem pisanju, ki odstira različne plati življenja in ga vzporeja tudi z drugimi velikimi skandinavskimi pisci mladinske književnosti. Njegov opus vključuje tako slikanice kot kratke zgodbe in romane.

V slovenski prostor je vstopil z romanom *Sixten ali Nova žena za očka* leta 1997 (založba Obzorja). Po daljšem zatišju pa nove kvalitetne prevode njegovih del prinaša Založba Zala: *Ko mi je očka pokazal veselje* (2017), *Gospod Grom* (2019), *Amy, Aron in duhec* (2019).

Pablo Bernasconi

Argentinski ustvarjalec pripoveduje zgodbo s postavljanjem vsakdanjih stvari v nov kontekst – iz hrane in pisarniških pripomočkov zrastejo obrazi, iz barvic veselje. Njegove ilustracije odpirajo številne asociacije in odpirajo nekončno pot domišljiji, izkoriščajo tudi številne možnosti sodobne tehnologije.

Zaradi svojega igrivega ustvarjanja je zelo priljubljen med mladimi bralci tako v Argentini kot drugje po svetu, v slovenskem prostoru pa še nimamo prevoda katerega od njegovih avtorskih del ali del, ki jih je opremil s svojimi ilustracijami. Andersenova žirija 2020 je na listo del, ki jih še posebej priporoča za prevajanje, uvrstila njegovo knjigo *El Brujo, el Horrible y el Libro Rojo de los Hechizos*.

Linda Wolfsgruber

Avstrijska ilustratorica vedno išče nove poti, nove pristope (od kolaža, preko grafike do akvarela) v dialogu z različnimi plastmi besedila, ob tem pa tudi od bralca zahteva določen angažma.

V slovenskem prostoru smo prvi prevod knjige z njenimi ilustracijami dobili šele leta 2019 s knjigo *Henrikin strešni vrt*, ki je izšla pri založbi KUD Sodobnost International.

Xion Liang

Kitajski ustvarjalec inovativno prepleta tradicijo s sodobnim izrazjem. Ilustrira najrazličnejša dela, od slikanic za najmlajše, preko mladinskih romanov do literature za odrasle. Kot je v svojem komentarju zapisala komisija za Andersenovo nagrado 2018, ilustrator s svojimi ilustracijami »pripoveduje zgodbo in posreduje občutja.« (HCAA jury 2018)

V slovenskem prostoru še nimamo prevoda z njegovimi ilustracijami.

Iwona Chmielevska

Poljska ustvarjalka je nesporna mojstrica kolaža – kolažni elementi v njenih zgodbah niso nikoli (zgolj) okras, temveč so nosilci pomena. Je avtorica številnih avtorskih slikanic in igroknjig, ki temeljijo na izpeljavi originalne ideje – npr. od-tisa likalnika, ki izpove družinsko zgodbo. Njene ilustracije so polne zgodb, ki se, pogosto preko asociacij, nadaljujejo v več plasteh, kar od bralca zahteva pozornost, a hkrati njene knjige niso hermetične, čeprav s svojimi zemeljskimi toni in odtenki modre morda ne pritegnejo na prvo žogo bralca, ki išče klasično slikanico.

V slovenskem prostoru še nimamo prevoda katerega izmed njenih del.

Igor Oleynikov

Igor Oleynikov je prejemnik Andersenove nagrade iz leta 2018. Žirija je v svoji obrazložitvi zapisala:

Izjemen ilustrator lahko oživi stran v knjigi tako, da so mu kolegi nevoščljivi. Oleynikov, ki je svojo kariero začel kot animator, je mojster oblikovanja in kompozicije. Skozi svoje ilustracije oživi neverjetno zasedbo likov – od majhnih dečkov in deklic, preko čarovnic in velikanov, volkov in morskih psov, vil in trolov, do Jozua in Rut iz *Stare zaveze* ali celo briljantne male miške, ki se odpravi na Harvard. Čeprav trdi, da ne mara ilustrirati srčkanih otrok, je več kot sposoben ustvarjati lepoto – v svojih pokrajinah in likih. Lepi ali ne, človeški ali ne, so slednji vedno polni življenja, gibanja in izrazja.

Oleynikov prinaša v svoje delo izjemne rusko umetniško besedišče, stil in strast. Pogosto ilustrira ruske mojstre, Puškina, Gogolja, Trotskega, Brodskega, jih oživlja in približa naši sodobni občutljivosti. Njegove različice klasikov so vedno originalne in presenetljive, nikoli očitne ali pričakovane. Enako briljanten je, ko ilustrira Andersena, Grimma, Staro zavezo ali Leara. Medtem ko je izjemen v kratkih formah – poeziji, kratkih zgodbah, tradicionalnih pripovedkah, lahko ustvarja tudi izjemne slikanice. Njegov talent ne pozna omejitev.⁴ (HCAA Jury 2018)

Oleynikov skozi svoj individualni izraz, a hkrati univerzalno razumljivo in nago-varjajoče, prinaša ruski pristop k ilustraciji z občutki za detajle v mojstrski sliki.

V slovenskem prostoru je prisoten samo z enim prevedenim delom, ki je opremljeno z njegovimi ilustracijami – gre za priredbo Svetega pisma za najmlajše bralce, ki ga le težko obravnavamo kot reprezentativnega za tega mojstra ilustracije:

⁴ Prevod Tina Bilban.

Božja beseda za rjavčka medveda je pri založbi Ognjišče najprej izšla leta 2009, nato pa pod naslovom *Medvedkovo Sveto pismo* še v letih 2011 in 2016.

Albertine

Švicarska ilustratorica najpogosteje ustvarja skupaj s svojim možem Germanom Zullo. Njune knjige nastajajo kot skupen premislek celotnega izdelka knjige: zgodbo pogosto so-upoveduje že sam izbrani format (npr. ozek in pokončen, ko pripoveduje zgodbo o nezaustavljivem kopičenju bogastva, podaljšan, ko upoveduje potovanje, itn.) ter preišljen dialog teksta in ilustracije, ki pogosto spregovori onkraj ali celo namesto teksta. Je mojstrica pripovedi, njene ilustracije pa imajo pogosto komično noto. Kot take zlahka nagovorijo mlade bralce, jih navdušijo, prevzamejo, hkrati pa vsebujejo (skrite) pripovedne plasti za nadaljnje raziskovanje (ali pa za užitek staršev, so-bralcev).

V slovenskem prostoru imamo le eno prevedeno delo umetniškega dvojca Germano Zullo – Albertine; in sicer slikanico *Zmago*, ki je leta 2016 izšla pri založbi KUD Sodobnost International in bi jo lahko opisali kot eno tistih slikanic, kjer zgodbo vendarle večinoma gradi Zullov tekst.

*

Izpostavljeni avtorji in ilustratorji so v slovenskem prostoru razmeroma slabo zastopani. Z več naslovi je prisotna le novozelandska avtorica Joy Cowley, pa še to z nizom knjig istega žanra, medtem ko nam druge plati njenega izjemno obsežnega ustvarjalnega opusa ostajajo neznane. Povečano zanimanje je v zadnjem obdobju opaziti za švedskega avtorja Ulfa Starka, čigar knjige izhajajo pri založbi Zala, a bi bil zaključek, da je ta premik (neposredno) povezan z njegovo uvrstitvijo med finaliste za Andersenovo nagrado lahko vprašljiv, saj gre za svetovno znanega in večkrat nagrajevanega avtorja.

Nominiranci iz leta 2020

V pričujočem poglavju se bomo posvetili finalistom iz leta 2020, pri tem pa znova sledili njihovi dosedanji recepciji v slovenskem prostoru in hkrati na kratko predstavili nekatere specifične njihovega ustvarjanja, ki so botrovale tudi njihovi umestitvi med finaliste.

V letu 2020 je žirija izbrala po šest finalistov tako v kategoriji avtorjev kot ilustratorjev. Vsi izbrani ustvarjalci so v slovenskem prostoru razmeroma slabo poznani, čeprav jih je kar nekaj iz Evrope in Severne Amerike, od koder sicer prihaja večina v slovenščino prevedenih del, kar dva izmed finalistov pa sta tudi prejemnika nagrade ALMA, ki pa ni vplivala na prevajanje obeh avtorjev – Jacqueline Woodson in Barta Moeyaerta, saj sta v slovenskem prostoru šibko, če sploh zastopana.

Izjema je seveda slovenski avtor Peter Svetina (v tabeli št. 3 je zastopan s številom svojih avtorskih knjižnih izdaj za otroke in mlade). Kar nekaj finalistov – Marie-Aude Murail, Farhad Hassanzadeh, Iwona Chmielewska, Albertine – je bila med finalisti že v letu 2018. Ker je bila predstavitev avtorjev in njihove recepcije v slovenskem prostoru že del prejšnjega poglavja, je v tem poglavju, razen v primeru nagrajenke, ne ponavljam.

Tabela št. 3: Nominiranci iz leta 2020 in število knjižnih naslovov izbranih ustvarjalcev, ki so bili prevedeni v slovenščino. Okvir celic obeh končnih zmagovalcev je posebej odebeljen. Slovenski avtor (pri njem je označeno število avtorskih knjižnih objav za otroke in mlade) je označen s svetlo sivo.

Avtorji	Št. izdanih naslovov	Ilustratorji	Št. izdanih naslovov
Maria Cristina Ramos (Argentina)	0	Isabelle Arsenault (Kanada)	1
Marie-Aude Murail (Francija)	2	Seizo Tashima (Japonska)	0
Farhad Hassanzadeh (Iran)	0	Sylvia Weve (Nizozemska)	0
Peter Svetina (Slovenija)	27	Iwona Chmielewska (Poljska)	0
Jacqueline Woodson (ZDA)	0	Elena Odriozola (Španija)	2
Bart Moeyaert (Belgija)	1	Albertine (Švica)	1

María Cristina Ramos

Argentinska ustvarjalka z izjemnim občutkom za jezik upoveduje svet otrok, ki se po svoje, a z izjemno občutljivostjo, odzivajo na družbeno dogajanje, ob tem pa spretno prepleta folklorne elemente s prikazovanjem sodobnega sveta. Njeno ustvarjanje po eni strani spominja na Caoa Wenxuana, nagrajenca iz leta 2016, ki ga v slovenskem prostoru poznamo po romanu *Bron in sončnica*. Njena dela mlademu bralcu približajo življenje vrstnikov iz drugačnega konteksta, po eni strani realistično prikažejo družbeni vsakdanjik, po drugi strani pa svojevrstni družbeni realizem prepletajo z impresijami iz narave in otroško percepcijo sveta. Prepletanje imaginarnega in realističnega, ki se povezujeta preko folklorne in doživljanja narave, spominjata tudi na v slovenskem prostoru bolj znane avtorje magičnega realizma.

V slovenščini še nimamo prevodov njenih del.

Peter Svetina

Eden najvidnejših sodobnih slovenskih ustvarjalcev je bil tudi avtor poslanice ob 2. aprilu 2020, mednarodnem dnevu knjig za otroke. Kompleksna analiza avtorjevega ustvarjanja, ki bi bralcem lahko prinesla nove informacije o tako med bralci kot kritiki priljubljenem avtorju, presega okvir pričujočega prispevka (za pregled Svetinovega ustvarjanja glej npr. (Saksida 2020) ali (Bilban 2020)); prav tako (obrnjena) analiza recepcije slovenskega avtorja v svetu v odnosu do njegove uvrstitve med finaliste, ki bi bila v prihodnosti gotovo dobrodošla.

Jacqueline Woodson

Ustvarjalka iz Združenih Držav Amerike je tudi prejemnica nagrade ALMA iz leta 2018. Woodsonova v svojih delih, pa naj gre za romane, romane v verzih, poezijo ali slikanice izjemno spretno prepleta problemsko pisanje – ki med drugim kompleksno in z različnih zornih kotov tematizira položaj afroameričanov skozi sodobno

ameriško zgodovino, življenje otrok na družbenem robu, medvrstniško nasilje in istospolnost – z izjemno poetičnostjo. Tako je že žirija za nagrado ALMA izpostavila njen roman *Brown Girl Dreaming* – avtoričino osebno zgodovino, v formi romana v verzih, ki je hkrati izjemno iskren, osebni vpogled v zgodovino sodobne Amerike s pozicije Afroameričanke, ki spremlja velike zgodovinske premike. Jacqueline Woodson tako uspe združiti nekaj na videz nezdržljivih elementov: izjemno berljivost s poetičnostjo, prvoosebno pripoved z razpiranjem zgodovine, kompleksen prikaz življenja manjšin (ki so kot take razumljene s položaja družbene moči) z univerzalnostjo pripovedi.

To so tudi nekatere izmed lastnosti, ki jih je v delih Jacqueline Woodson prepoznala žirija za Andersenovo nagrado, ki ji je v letu 2020 podelila priznanje. Žirija je izpostavila, da je Jacqueline Woodson »izjemno plodna ustvarjalka, katere opus zajema tako slikanice kot mladinsko literaturo, za vse pa so značilni liričen jezik, močni liki in neomajna prisotnost upanja.«⁵ (HCAA 2020)

V slovenskem prostoru še nimamo prevoda katerega od njenih del.

Bart Moeyaert

Tudi belgijski ustvarjalec Bart Moeyaert je laureat ALMAe, in sicer iz leta 2019. Pisatelj je mojster sivin, ki uspe kompleksno in z različnih perspektiv prikazati pripovedovalčevo – najpogosteje otrokovo – pozicijo.

Vse to je značilno tudi za *Gole roke*, edini Moeyaertov do sedaj v slovenščino prevedeni roman. Dobili smo ga že leta 1997, istega leta je roman prejel tudi prestižno *Deutscher Jugendliteratur Preis*. Gre za eno od avtorjevih najbolj znanih, a hkrati tudi bolj hermetičnih in temačnih del, medtem ko z deli, ki tematizirajo svetlejšo odtenke življenja, v slovenskem prostoru še ni prisoten.

Isabelle Arsenault

Mlada kanadska ustvarjalka nežno, a nikakor (pre)sladko ilustracijo povezuje s spretnim upodabljanjem asociacij in metafor in obvladovanjem različnih barvnih palet, ki pritegnejo bralca/opazovalca in hkrati predajajo in nadaljujejo sporočilo besedila. Pri tem spretno obvladuje tako avtorsko slikanico kot npr. slikanice s poučnimi elementi (npr. življenjepis) in stripe.

V slovenskem prostoru jo poznamo po slikanici *Virginija Volk*, delikatni upodobitvi življenja, bolje rečeno mladosti Virginie Wolf, predvsem pa otrokovega soočanja z depresijo. Slikanica je leta 2016 izšla pri založbi Zala.

Seizo Tashima

Japonskega ilustratorja bi lahko na kratko opisali z besedo »drugačno«, ne le, da izhaja iz drugega kulturnega konteksta, pri svojem delu nenehno raziskuje, išče nove, svojske poti, pa naj gre za naivno slikarstvo, ustvarjanje s semeni ali

⁵ Prevod Tina Bilban.

impresije iz narave, ne nazadnje je večno iskanje novega ustvarjalec poudaril tudi v promocijskem videu, v katerem so predstavljeni vsi finalisti iz leta 2020: <https://www.youtube.com/watch?v=8gbY-CB05kI>. (HCAA 2020)

V slovenskem prostoru še nimamo nobenega prevoda njegovih avtorskih slikanic ali del z njegovimi ilustracijami.

Sylvia Weve

Ilustracije Sylvie Weve vzpostavljajo kompleksen odnos s tekstom – ga interpretirajo, nadaljujejo premislek, ki ga odpira tekst, po novih poteh, ponujajo asociacije, pri bralcu pa sprožijo premislek in se ga hkrati globoko dotaknejo. Nedvomno izjemnost njenih ilustracij omogoča tudi sodelovanje z velikimi avtorji nizozemske književnosti, predvsem z Bette Westera, skupaj sta na primer ustvarili večkrat nagrajeni pesniški zbirki *Doodgewoon* in *Aan de kant, ik ben je oma niet!*, pa tudi s Toonom Tellegenom, npr. *Op een ochtend vroeg in de zomer*. Ilustratorica se spretno spodade z ilustriranjem tabuiziranih tem, kot sta smrt in staranje, ki jih prikaže v vsej njihovi kompleksnosti, a se hkrati podobe ne zgrnejo na bralca z vso svojo težo, so humorne, a ne banalne. Pri tem ilustratorica spretno izrablja materialne lastnosti knjige, s prehajanjem in povezovanjem strani npr. prehaja med svetom mrtvih in živih, povezuje različne pesmi znotraj ilustracije ali pa ponuja različne interpretacije z uporabo zavihkov. Čeprav se izjemnost njene vsebinsko kompleksne ilustracije pokaže predvsem pri ilustriranju tekstov za starejše bralce, prevzamejo tudi slikanice, ki komunicirajo z mlajšim občinstvom, pri tem pa znova že z izbiro barv in vzorcev prinašajo paleta asociacij in potencialnih sporočil – npr. *Arme Rijk* (Westera 2016).

V slovenščini še nimamo prevoda katerega izmed del z njenimi ilustracijami.

Elena Odriozola

Ilustratorica v zadnjem obdobju z izredno izčiščeno linijo raziskuje meje knjižnega formata in se približuje sorodnicam knjige, od družabnih iger (ilustracije, ki se odvijajo na igralnih kartah) do kamišibaja (ilustracije, ki se odvijajo kot fotografije gledališča, ki jih lahko beremo kot svojo zgodbo ali pa v sogovoru s tekstom).

V slovenskem prostoru imamo dva prevoda knjig z njenimi ilustracijami. Oba sta izšla pri založbi Malinc – *Sedem noči s Paulo* Juana Kruza Igerabide in Patxia Zubizarretae (2017) in *Usoa, prišla si kot ptica* Patxija Zubizarretae (2012), v obeh knjigah pa lahko prepoznamo avtoričino značilno upodabljanje človeških likov.

Albertine

Je bila med finalistki že v letu 2018, v letu 2020 pa je prejela Andersenovo nagrado. Pri tem je žirija še posebej izpostavila, da Albertine »ustvarja knjige s številnimi plastmi interpretacije, z risbami, ki so neskončno natančne, živahne in polne humorja« (HCAA 2020).⁶

⁶ Prevod Tina Bilban

Za konec

Žirija za Andersenovo nagrado vsaki dve leti med kandidati, ki jih nacionalne sekcije prepoznajo kot ene izmed najbolj kakovostnih domačih ustvarjalcev, izbere finaliste in zmagovalca, ki naj bi, po mnenju mednarodne žirije, nagovarjali (mlade) bralce po vsem svetu. Tako finalisti kot zmagovalca pravzaprav predstavljajo tudi priporočila založnikom in bralcem.

Tako ni presenetljivo, da se v slovenskem literarnem prostoru za izdaje prevodov nagrajencev in izpostavljenih ustvarjalcev odločajo predvsem založbe, ki v svojem programu tudi sicer težijo k izdajanju kakovostnih mladinskih knjig, med drugim tudi knjig iz bralcem sicer manj znanih kulturnih kontekstov.

Prevodi izdaj ustvarjalcev, ki jih izpostavljajo žirije za Andersenovo nagrado, so tudi v domačem prostoru kritiško praviloma zelo dobro sprejeti in so tudi med prejemniki znaka za kakovost *zlata hruška*, kar nakazuje bližino mednarodnega in domačega kritiškega pretresanja: čeprav knjige Andersenovih nagrajencev in finalistov pogosto prinašajo nove umetniške izraze, motive, njihove povezave in obdelave, s svojo domišljenostjo in izdelanostjo bolj kot ne univerzalno nagovarjajo sodobnega bralca.

Listi finalistov iz let 2018 in 2020 prinašata izbor raznolikih in izjemno kakovostnih ustvarjalcev, ki nagovarjajo mlade bralce na različnih starostnih stopnjah oz. z različno bralsko kilometrino, odpirajo aktualne (npr. Jacqueline Woodson in Marie-Aude Murail) in univerzalne (npr. Sylvia Weve in Albertine) teme, nagovarjajo in hkrati odpirajo bralčev svet.

Na vprašanje, kako je uvrstitev med finaliste vplivala na njihovo recepcijo v slovenskem prostoru, pa bo smiselno in, predpostavljam, tudi dobrodošlo odgovarjati čez nekaj let.

Viri in literatura

David Almond, 2000, 2004: *Mož s podstrešja*. Prevedla Andreja Blažič Klemenc. Tržič: Učila Tržič.

David Almond, 2013: *Ime mi je Mina*. Prevedla Meta Osredkar. Dob pri Domžalah: Miš založba.

David Almond, 2016: *Deček, ki je plaval s piranhami*. Prevedla Tadeja Spruk. Dob pri Domžalah: Miš založba.

Maria Teresa Andruetto, 2016: *Juanova dežela*. Prevod Barbara Pregelj, ilustracije Gabriel Hernández Walta. Medvode: Malinc.

Maria Teresa Andruetto, 2018: *Stefano*. Prevod Barbara Pregelj, ilustracije Francisco Tom-sich. Medvode: Malinc.

Pablo Bernasconi, 2003: *El Brujo, El Horrible y el Libro Rojo de los Hechizos*. Sudame-ricana.

Rotraut Susanne Berner, 2017: *Poletni živžav*. Prevod Alenka Veler. Ljubljana: Mladinska knjiga.

Rotraut Susanne Berner, 2017: *Pomladni živžav*. Prevod Alenka Veler. Ljubljana: Mladinska knjiga.

- Rotraut Susanne Berner, 2016: *Nove Karelčkove zgodbice*. Prevod Alenka Veler. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Rotraut Susanne Berner, 2016: *Jesenski živžav*. Prevod Alenka Veler. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Rotraut Susanne Berner, 2016: *Zimski živžav*. Prevod Alenka Veler. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Rotraut Susanne Berner, 2005: *Karelčkove zgodbice*. Prevod Alenka Veler. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Rotraut Susanne Berner, 2005: *Spomladanski živ žav*. Radovljica: Didakta.
- Tina Bilban, 2019: O polkritikih in polavtorjih, *elektronski medij LUD Literatura*, <https://www.ludliteratura.si/esej-kolumna/o-polkritikih-in-polavtorjih/>, 20. 4. 2020.
- Tina Bilban, 2020: *Kaj je timbuku?* *Sodobnost*, št. 6, str. 810 – 822, 2020.
- Quentin Blake, 2013: *Kakaduji*. Prevedel David Movrin. Celje: Celjska Mohorjeva družba.
- Quentin Blake, 2012: *Benjamin*. Prevedel David Movrin. Celje: Celjska Mohorjeva družba.
- Quentin Blake, 1998: *Zelena ladja*. Prevedla Andreja Blažič Klemenc. Tržič: Učila Tržič.
- Quentin Blake, 1997: *Gospa Trlica in veliki val*. Prevedel Jürgen Kovačič. Tržič: Učila Tržič.
- Aidan Chambers, 1996: Ustvarjati bralce. Prevod Franjo Jamnik. *Otrok in knjiga*, št. 42, 64–70.
- Carlo Collodi, 1993: *Ostržkove dogodivščine*. Prevod Janko Moder, ilustracije Roberto Innocenti. Maribor: Obzorja.
- Joy Cowley, 2000: *Z neba v morje*. Prevedel Janko Moder. Maribor: Obzorje.
- Joy Cowley, 2009: *The Duck and the Gun*. Ilustracije Robyn Belton. Sydney: Walker Books.
- Joy Cowley, 2013: *Dunger*. Wellington: Gecko Press.
- Charles Dickens, 1992: *Božična pesem v prozi*. Prevod Janko Moder, ilustracije Roberto Innocenti. Maribor: Obzorja.
- Wolf Erlbruch, 1998: *Medvedji čudež*. Prevod Polonca Kovač. Ljubljana: Tangram.
- Hans Christian Andersen Award Jury, 2018: *Eiko Kadono from Japan*, <https://www.ibby.org/news-calendar/media-releases/2018-hcaa-winners>, 20. 4. 2020.
- Hans Christian Andersen Award 2020: *HCAA 2020 Winners*, <https://www.ibby.org/awards-activities/awards/hans-christian-andersen-awards/hans-christian-andersen-award-2020>, 8. 5. 2020.
- E. T. A. Hoffman, 1996: *Hrustač in mišji kralj*. Prevod Janko Moder, ilustracije Roberto Innocenti. Maribor: Obzorja.
- Juan Kruz Igerabide & Patxi Zubizarreta, 2017: *Sedem noči s Paulo*. Ilustracije Elena Odriozola, prevod Barbara Pregelj. Medvode: Malinc.
- Eiko Kadono, 1985: *魔女の宅急便, Majo no Takkyūbin*. Ilustracije Akiko Hayashi. Tokyo: Fukuinkan Shoten.
- Igor Saksida, 2020: The Diverse and Communicative Nature of Peter Svetina's Children's Literature. *Bookbird*, št. 3, str. 54–59.
- Sally Lloyd-Jones, 2009: *Božja beseda za rjavčka medveda*. Ilustracije Igor Oleynikov, prevod Berta Golob. Koper: Ognjišče.

- Sally Lloyd-Jones, 2011, 2016: *Medvedkovo sveto pismo: Božja beseda za rjavčka medveda*. Ilustracije Igor Oleynikov, prevod Berta Golob. Koper: Ognjišče.
- Oren Lavie, 2017: *Medved, ki ga prej še ni bilo, in čudežni gozd*. Ilustracije Wolf Erlbruch, prevod Tina Mahkota. Hlebce: Založba Zala.
- Kylo Maclear, 2016: *Virginija Volk*. Ilustracije Isabelle Arsenault, prevod Tina Mahkota. Hlebce: Založba Zala.
- Margaret Mahy, 2007: *24 ur*. Prevod Andrea Švab. Dob pri Domžalah: Miš založba.
- Bart Moeycart, 1997: *Gole roke*. Prevod Mateja Seliškar, ilustracije Ana Košir. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Marie-Aude Murail, 2013: *Simpl*. Prevod Mojca Medvedšek. Dob pri Domžalah: Miš založba.
- Marie-Aude Murail, 2013: *Oh, Boy!*. Prevod Jedrt Maležič. Dob pri Domžalah: Miš založba.
- Charles Perrault, 1994: *Pepelka*. Prevod Janko Moder, ilustracije Roberto Innocenti. Maribor: Obzorja.
- Rafik Schami, 2017: *To ni papagaj!*. Ilustracije Wolf Erlbruch, prevod Tina Mahkota. Hlebce: Založba Zala.
- Peter Sis, 2013: *Zborovanje ptic*. Prevod Nada Grošelj. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Peter Svetina, 2012: *Ropotarna*. Ilustracije Damijan Stepančič. Dob pri Domžalah: Miš založba.
- Lucija Stepančič, 2017: *Arsenije!*. Ilustracije Damijan Stepančič. Dob pri Domžalah: Miš založba.
- Toon Tellegen, 2016: *Op een ochtend vroeg in de zomer*. Amsterdam/Antwerp: Querido.
- Max Vethuijs, 2005: *Žabec in tujec*. Prevod Mateja Seliškar Kenda. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Martin Waddell, 2005: *Sladko spi, Mali Medo!*. Ilustracije Barbara Firth, prevod Nina Kokelj in Mateja Gajgar. Ljubljana: Epta.
- Albert Wendt, 2019: *Henrikin strešni vrt*. Ilustracije Linda Wolfsgruber, prevod Alexandra Natalie Zeleznik. Ljubljana: KUD Sodobnost International.
- Cao Wenxuan, 2017: *Bron in sončnica*. Prevod Andrej Stopar. Ljubljana: Mladinska knjiga.
- Beter Westera, 2016: *Arme Rijk*. Ilustracije Sylvia Weve. Amsterdam: Bockting Ontwerpers.
- Bette Westera, 2014: *Doodgewoon*. Ilustracije Sylvia Weve. Amsterdam: Bockting Ontwerpers.
- Bette Westera, 2012: *Op een ochtend vroeg in de zomer*. Ilustracije Sylvia Weve. Amsterdam: Bockting Ontwerpers.
- Jacqueline Woodson, 2014: *Brown Girl Dreaming*. New York: Puffin Books.
- Patxi Zubizarreta, 2012: *Usoa, prišla si kot ptica*. Ilustracije Elena Odriozola, prevod Barbara Pregelj. Medvode: Malinc.
- Germano Zullo: *Zmago*. Ilustracije Albertine, prevod Anja Keber. Ljubljana: KUD Sodobnost.